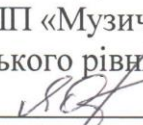

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедри спеціального фортепіано №№ 1 і 2

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант ОПП «Музичне мистецтво»
бакалаврського рівня вищої освіти,
доцент Я. Олексів
25 червня 2021 р.

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету фортепіано, джазу та
популярної музики, доцент

 Т. МІЛОДАН
25 червня 2021 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор
 М.КУШНІР
25 червня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАКТИКА ПЕДАГОГІЧНА**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Профілізація	Фортепіано
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін загальної професійно-практичної підготовки (ОК 1.6)
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Термін викладання	3-8 семестри
Факультет	Фортепіано, джазу та популярної музики
Форма навчання	Денна, заочна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика педагогічна» для профілізації «Фортепіано» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробники:

Сидор М.В. – доцент кафедри спеціального фортепіано № 2

Грамотєєва Н.В. – доцент кафедри спеціального фортепіано № 2

Мілодан Т.Е. – доцент кафедри спеціального фортепіано № 1, кандидат мистецтвознавства, доцент, декан факультету фортепіано, джазу та популярної музики

Соланський С.С. – доцент кафедри спеціального фортепіано № 2, кандидат мистецтвознавства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри спеціального фортепіано № 1 від 18 червня 2021 р. , протокол № 5 та кафедри спеціального фортепіано № 2 від 19 червня 2021 р. , протокол № 5

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованого фортепіанного педагога. Інтегруючи знання, набуті під час вивчення таких дисциплін як методика викладання гри на фортепіано, музична педагогіка, психологія студент конкретизує їх у практичних заняттях з учнем, тому основним завданням предмету є підготовка студента до самостійної педагогічної роботи, забезпечення практичної реалізації знань, отриманих на теоретичних курсах та в спеціальному класі, прищеплення навичок науково – методичної роботи в галузі музичної педагогіки, виховання ерудованого, з творчим мисленням викладача.

Основними завданнями дисципліни є оволодіння психологічними аспектами педагогіки, виховання вміння знайти індивідуальний підхід до кожного учня, а також створення ефективних каналів комунікації між учнем та педагогом, що є запорукою високих результатів у роботі.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.** Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК2.** Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4.** Здатність до розв'язання проблем.
- ЗК5.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6.** Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК7.** Здатність до критики та самокритики.
- ЗК8.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9.** Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
- ЗК10.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК12.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК13.** Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
- ЗК14.** Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК15.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК16.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК17.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань

про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчо-виконавській діяльності.

СК3. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК4. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК5. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК8. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК9. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК10. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК11. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК12. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК13. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК14. Здатність здійснювати редакторську та лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.

СК15. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК16. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК17. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

РН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час творчо-виконавської діяльності.

РН2. Володіти методами та навичками ансамблевої гри / хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.

РН3. Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.

РН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

РН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

РН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН9. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.

РН10. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН11. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

РН12. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.

РН13. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

РН14. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох

4.РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг	Кількість годин				Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами								
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени			Аудиторних				Самостійна Робота (денна/заочна)	Семестри							
						Всього (денна/заочна)	у тому числі:				I курс	II курс	III курс	IV курс				
							Лекційні (денна/заочна)	Індивідуальні (денна/заочна)	Практичні (денна/заочна)						1	2	3	4
Практика педагогічна	8	3-7		4	120	60/ 12			60/ 12	60/ 108			7/ 2	8/ 1	7/ 2	8/ 1	15 /4	15/ 2

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота (денна/заочна)
				Всього (денна/заочна)	у тому числі:			
					Лекційні (денна/заочна)	Індивідуальні (денна/заочна)	Практичні (денна/заочна)	
II		1	30	15/3			15/3	15/27
	3		15	7/2			7/2	8/13
	4		15	8/1			8/1	7/14
III		1	30	15/3			15/3	15/27
	5		15	7/2			7/2	8/13
	6		15	8/1			8/1	7/14
IV		2	60	30/6			30/6	30/54
	7		30	15/4			15/4	15/26
	8		30	15/2			15/2	15/28

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (III – VIII семестри)

До програми навчальної дисципліни «Практика педагогічна» входить:

Аудиторні (практичні) години:

- аудиторні заняття з учнем;
- обговорення виступу своїх учнів та учнів інших практикантів.

Самостійна робота:

- вивчення методичної літератури;
- опанування дидактичного матеріалу;
- самостійна робота з учнем;
- відвідування майстер-класів визначних педагогів;
- аналіз прослуханих з учнем концертних виступів, звукозаписів.

Студенти денної форми здобуття освіти на уроках з «Практики педагогічної» займаються з учнями студії при ЛНМА ім. М. Лисенка, заочної форми — у дитячих музичних школах, школах мистецтв та музичних коледжах.

Навчальна програма студентів денної форми побудована таким чином, щоб чергувати урок з учнем в присутності педагога та самостійно проведене студентом заняття з учнем. Залежно від підготовленості студента,

аудиторні заняття проходять як спільні уроки викладача-консультанта і студента з учнем або ж як проведення студентом уроку в присутності викладача з подальшим аналізом дидактичної проблематики.

Протягом вивчення вищевказаної дисципліни студент проходить практику з учнями молодших, середніх та старших класів. Вибір репертуару є надзвичайно важливим питанням педагогічної практики, яка вимагає допомоги педагога, адже потребує не тільки усвідомленого відбору згідно програмних вимог, але й вміння орієнтуватись на сильні та слабші сторони учня, враховувати його рівень розвитку. В той самий час твори мають бути цікавими для учня, приносити йому не тільки користь, але й естетичне задоволення. Нижче наведено програмні вимоги для учнів студії.

I клас.

Учень повинен вивчити 10-15 різних за формою музичних творів:

- етюд, п'єси з елементами поліфонії;
- обробки народної пісенної і танцювальної музики;
- легкі сонатини і варіації;
- імпровізації мелодій, різні творчі завдання;
- гами: 2 – 3 мажорні гами на 1 – 2 октави в прямому русі окремо

кожною рукою в протилежному русі зі симетричною аплікатурою разом двома руками від одного звуку. Рекомендується починати з гами Мі мажор;

- тонічні трізвуки акордами по три звуки окремо кожною рукою переносом руки.

Контрольні вимоги

I півріччя: *прослуховування* – різнохарактерних пісень; п'єс, етюдів а) соло; б) в ансамблі з практикантом.

II півріччя: *Академічний концерт*: виконання двох різнохарактерних п'єс. *Екзамен*: поліфонічний твір, або твір великої форми, етюд.

Кількість і складність творів визначається студентом – практикантом з врахуванням музичних даних та піаністичних навичок учня під керівництвом педагога – консультанта.

II клас.

Учень повинен вивчити 10-15 різних за формою та жанром музичних творів.

- 2 – 3 поліфонічні твори;
- 2 твори великої форми;
- 3 – 4 різнохарактерні п'єси;
- 5 – 6 етюдів та вправ
- 2-3 ансамблі;
- 1-2 твори для самостійного опрацювання, різних творчих завдань;

- гами: 2-3 мажорні гами у прямому і протилежному русі на дві октави; паралельні гами (натуральні, за бажанням гармонічні) «ля», «мі» окремо кожною рукою на дві октави;

- тонічні тризвуки з оберненнями, акордами по 3 звуки кожною рукою в пройдених тональностях, арпеджіо.

Контрольні вимоги:

I півріччя: *Академічний концерт*: поліфонічний твір, твір великої форми, етюд або віртуозна п'єса.

Технічний залік: гама, читка з аркуша одноголосної мелодії в тональностях з одним ключевим знаком.

II півріччя: *Академічний концерт*: 2 різнохарактерні твори за вибором, один з них ансамбль

Екзамен: поліфонічний твір, твір великої форми (сонатина, варіації), етюд або віртуозна п'єса

III клас.

Учень повинен вивчити 8-10 різних за формою музичних творів:

- 2-3 поліфонічні твори;
- 2 твори великої форми;
- 5 етюдів;
- 2-3 п'єси;
- 2 ансамблі;
- 2 твори для самостійного опрацювання ;
- гама на 2 октави (за бажанням 4 октави); паралельні мінорні (натуральні, гармонічні, а мелодичні за бажанням) в прямому русі; хроматична гама від до;
- тонічні тризвуки в пройдених тональностях двома руками;
- короткі арпеджіо по 4 звуки кожною рукою окремо.

Контрольні вимоги:

I півріччя: *Академічний концерт*: поліфонічний твір, твір великої форми, етюд.

Технічний залік: гама (за вибором); читання з аркуша, підбір по слуху басу до мелодії; знання музичної термінології.

II півріччя: *Академічний концерт*: ансамбль і п'єса різного жанру та характеру.

Екзамен: поліфонічний твір, твір великої форми, етюд.

IV клас.

Учень повинен вивчити 9-10 творів різних за формою:

- 2 поліфонічні твори;
- 2 твори великої форми;
- 4 етюди;
- 3 - 4 п'єси;
- 2 ансамблі;
- 2 самостійно вивчені твори;
- гама: мажорні Ля, Мі, Фа в прямому і протилежному русі на чотири октави; мінорні паралельні всіх видів у прямому русі на 2 октави; хроматичні в прямому русі;
- тонічні тризвуки з оберненнями, арпеджіо короткі і довгі 2 руками на 2 октави, ламані - кожною рукою окремо.

Контрольні вимоги:

I півріччя: *Академічний концерт*: поліфонічний твір, твір великої форми, етюд або віртуозна п'єса.

Технічний залік: 2 гами, 1 етюд, читка з аркуша, підбір акомпанементу до мелодії, розбір невідомого твору.

II півріччя: *Академічний концерт*: п'єса і ансамбль

Екзамен: поліфонічний твір, твір великої форми, етюд.

V клас.

Учень повинен вивчити:

- 10-12 творів різної форми та характеру;
- 2 поліфонічні твори;
- 2 твори великої форми;
- 3 п'єси;
- 4 етюди;
- 2 ансамблі;
- 2 самостійно вивчені твори;
- гами: Сі, Сі бемоль, Мі бемоль мажор в прямому і протилежному русі на 4 октави; паралельні мінорні в усіх видах в прямому русі на 4 октави; хроматичні у прямому русі на 4 октави;
- тонічні тризвуки з оберненнями, арпеджіо короткі і довгі двома руками, ламані - обома руками;
- тризвук IV ступеня, V ступеня з оберненням кожною рукою окремо;
- домінантсептакорд з оберненнями кожною рукою окремо.

Контрольні вимоги:

I півріччя: *Академічний концерт*: поліфонічний твір, твір великої форми, етюд.

Технічний залік: 2 гами; читка з аркуша; підбір по слуху; розбір будови твору; знання музичної термінології.

II півріччя: *Академічний концерт*: ансамбль і п'єса.

Екзамен: поліфонічний твір, твір великої форми, етюд або віртуозна п'єса.

VI клас.

Учень повинен вивчити 10 творів, різних за жанром та формою:

- 2 поліфонічні твори;
- 2 твори великої форми;
- 3 п'єси;
- 4 етюди;
- 2 акомпанементи;
- 2 самостійно вивчені твори;
- гами: Фа дієз, Ля бемоль в прямому і протилежному рухах; в терцію
- в прямому русі; паралельні мінорні в прямому і протилежному русі; хроматичні в обох рухах;

- арпеджіо короткі і довгі з оберненнями, арпеджіо ламані - обома руками;
- домінантсептакорд, довгі та короткі арпеджіо;
- послідовність 1, 4, 5 ступенів;
- зменшений септакорд окремо кожною рукою.

Контрольні вимоги

I півріччя: *Академічний концерт*: поліфонія або велика форма, етюд.
Технічний залік: 2 гами; читання з аркуша акомпанементу інструментального твору; аналіз великої форми або поліфонії, виконаної на академконцерті.

II півріччя: *Академічний концерт*: 2 різнохарактерні твори за вибором.

Екзамен: твір великої форми, або поліфонічний твір, етюд.

VII клас.

Учень повинен вивчити 6-7 різних за формою музичних творів:

- 1-2 поліфонічні твори
- 1 твір великої форми;
- 2-3 п'єси;
- 3 етюди;
- 2 акомпанементи;
- 1 твір для самостійного опрацювання;
- гами: До дієз, Ре бемоль в обох руках; в терцію - протилежному русі; в деціму - в прямому русі; паралельні мінорні в обох руках; хроматичні в обох руках;
- арпеджіо і акорди короткі і довгі, ламані обома руками у всіх руках; акорди 4-звучні;
- Д7 - довгі та короткі арпеджіо в прямому і протилежних руках;
- ДУП 7 - обома руками, арпеджіо короткі і довгі.

Контрольні вимоги:

I півріччя: *Академічний концерт*: поліфонія або велика форма, етюд.
Технічний залік: 2 гами; читання з аркуша; аналіз поліфонічного твору та п'єси; перевірка самостійно вивченого твору та музичної термінології.

II півріччя: *Академічний концерт*: 2 різнохарактерні п'єси.

Екзамен: твір великої форми або поліфонічний твір, віртуозна п'єса.

VIII клас.

Учень повинен вивчити 6-7 різнохарактерних музичних творів:

- 1-2 поліфонічні твори;
- 1 твір великої форми: соната, варіації, концерт. 2 етюди;
- 2-3 п'єси;
- 1 твір для самостійного опрацювання;
- гами: мажорні всі в обох руках, в терцію, сексту, деціму - в обох руках; паралельні мінорні та хроматичні, октавами;
- арпеджіо та акорди всіх видів;

- Д7, ДУП 7 з оберненнями всіх видів.

Контрольні вимоги:

I півріччя

Академічний концерт: поліфонія або велика форма, етюд.

Технічний залік: 2 гами, читання з аркуша, аналіз твору за вибором, перевірка самостійно вивченого твору, транспонування, знання музичної термінології.

II півріччя

Академічний концерт: 2 різнохарактерні п'єси.

Екзамен: твір великої форми або поліфонічний твір, віртуозна п'єса.

IX клас.

Учень повинен вивчити 6-7 різнохарактерних, різножанрових музичних творів:

- 1-2 поліфонічні твори;
- 1 твір великої форми;
- 2 етюди;
- 2-3 п'єси;

1 твір для самостійного опрацювання;

- гами: всі мажорні, мінорні у всіх видах, 11 побудов акордів та арпеджіо від До.

Контрольні вимоги:

I півріччя: *Академічний концерт:* велика форма або поліфонія, етюд.

Технічний залік: гами за вибором; читання з аркуша, аналіз творів з академконцерту; перевірка самостійного вивченого твору, транспонування, знання музичної термінології.

II півріччя: *Академічний концерт:* 2 п'єси.

Екзамен: твір великої форми або поліфонічний твір, віртуозний етюд.

X клас.

Учень повинен вивчити 5-6 різностилевих, різножанрових музичних творів:

- 1-2 поліфонічні твори;
- 1 твір великої форми;
- 3 етюди;
- 2-3 п'єси;
- 1 твір для самостійного опрацювання;
- гами всі мажорні, мінорні у всіх видах, арпеджіо та акорди у всіх 11 видах.

Контрольні вимоги:

I півріччя: *Залік:* прослуховування частини випускної програми перевірка знання гам, арпеджіо, 11 побудов, самостійно вивченого твору.

II півріччя: *Залік:* прослуховування випускної програми.

Випускний іспит: виконання випускної програми: поліфонічний твір, твір великої форми, п'єса українського автора, етюди на різні види техніки.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з поточного та семестрового контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Знання оцінюються за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Критерії оцінювання

A – оцінку «відмінно» (90-100 балів) виставляють за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вільне опанування практичних навичок їхнього застосування в межах вимог до практичних робіт курсу; виявлення здібностей творчо оперувати здобутими знаннями.

В – оцінку «добре» (82-89 балів) виставляють за міцні знання навчального матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені запитання, та освоєння практичних навичок їхнього застосування в межах вимог до практичних робіт курсу.

С – оцінку «добре» (74-81балів) виставляють за достатні знання навчального матеріалу, включаючи аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності; за освоєння практичних навичок їхнього застосування в межах вимог до практичних робіт курсу.

Д – оцінку «задовільно» (64-73балів) виставляються за посередні знання навчального матеріалу, неточні або малоаргументовані відповіді; невпевнене практичне застосування цих знань в межах вимог до практичних робіт курсу.

Е – оцінку «задовільно» (60-63балів) виставляють за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або малоаргументовані відповіді з порушенням послідовності викладення; за слабе застосування цих знань в межах вимог до практичних робіт курсу.

FX – оцінку «незадовільно» (35-59балів) виставляють за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань.

F– оцінку «незадовільно» (0-34 бали) виставляють, якщо студент зовсім не знає навчального матеріалу і не володіє ні його основними теоретичними положеннями, ні практичними навичками їхнього застосування.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни інтегрує методи різних груп, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на екзамені.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

9.1 Методичне забезпечення

1. Аврамкова И. С. К вопросу об обновлении фортепианного репертуара в современной ДМШ // *Современное музыкальное образование-2005: материалы международной научно-практической конференции (26-28 окт. 2005)*. СПб.: ИПЦГУТД, 2005. С. 426.
2. Анисимов И.А. Вопросы фортепианной педагогики; ред. Ю.М. Гохфельда. М.: Музыка, 1980.
3. Бочкарёв Л.Л. Психологические аспекты подготовки музыкантов – исполнителей к концерту // *Проблемы высшего музыкального образования*. М., 1975. С. 8-14.
4. Бочкарев Л.Л. Проблемы психологии музыкальных способностей // *Актуальные проблемы музыкальной педагогики. Сборник трудов /Государственный музыкально-педагогический институт им. Гнесиных. Вып. 62*. М., 1982. С. 32-49.
5. Брянская Ф. Формирование и развитие навыка игры с листа в первые годы обучения пианиста. М.: Классика-XXI, 2005. 68 с.
6. Былевская В. Н. Развитие творческих возможностей младших школьников // *Начальная школа*. 1990. № 5. С. 14-16.
7. Виноградова О. Значение аппликатуры для воспитания исполнительских навыков у учащихся – пианистов // *Очерки по методике обучения игре на фортепиано*. Вып.2. М., 1965. С. 126-162.
8. Вицинский А. В. Психологический анализ процесса работы пианиста – исполнителя над музыкальным произведением // *Известия: Акад. пед. наук РСФСР*, 1950. Вып. 25.
9. Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте. СПб.: Союз, 1997. 93 с.

10. Гарбер Л. А. Начальная стадия развития музыкальных способностей // *Проблемы способностей / Академия педагогических наук РСФСР; отв. ред. В.Н. Мяснищев*. М., 1962. С. 214-228.
11. Голубовская Н. О музыкальном исполнительстве. М., Музыка, 1985. 143 с.
12. Джурицкий А. Н. Развитие образования в современном мире : учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по педагогическим специальностям. М.: Владос, 1999. 200 с.
13. Зак А. З. Психология преподавания музыки. М.: Грани, 1999. 186 с.
14. Занков Л. В. Избранные педагогические труды. М.: Педагогика, 1990. 424 с.
15. Зимина А. Н. Основы музыкального воспитания и развития детей младшего возраста. М.: Владос, 2000. 302 с.
16. Изард К. Э. Психология эмоций. СПб. и др. : Питер, 2007. 460 с.
17. Кашапов М. М. Психология педагогического мышления. СПб: Алетейя, 2000.
18. Калинина Н.П. Клавирная музыка Баха в фортепианном классе. Секреты фортепианного мастерства. М.: Классика - XXI, 2006. 114 с.
19. Камаева Т., Камаев А. Чтение с листа на уроках фортепиано. Игровой курс. М.: Классика XXI, 2007. 98 с.
20. Кларин М. В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследований игры и дискуссии : (анализ зарубеж. опыта). Рига: Эксперимент, 1995. 176 с.
21. Коган Г. О фортепьянной фактуре. К вопросу о пианистичности изложения. М.: Сов. композитор, 1961. 193 с.
22. Коган Г. Работа пианиста (с нотными примерами). М.: Гос. муз. издат., 1963. 42 с.
23. Коган Г. У врат мастерства. М: Сов. композитор, 1958. 115 с.
24. Кременштейн Б.Л. О способах активизации слухового внимания // *Воспитание самостоятельности учащегося в классе специального фортепиано*. М.: Классика XXI век, 2003. С. 56-73.
25. Любомудрова Н. А. Начальное обучение игре на фортепиано // *Очерки по методике обучения игре на фортепиано / под ред. А. А. Николаева*. М.; Л., 1955. Вып. 1. С. 178-217.
26. Маккиннон Л. Игра наизусть. Л.: Музыка, 1967. 144 с
27. Мартинсен К.А. Методика индивидуального преподавания игры на фортепиано: пер. с нем. М.: Музыка, 1977. 128 с.
28. Назайкинский Е.В. О психологии музыкального восприятия. М.: Музыка, 1972. 383 с.
29. Назаров И. Основы исполнительской техники и метод её совершенствования. Л.: Музыка, 1969.

30. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепьянной игры. Записки педагога. М.: Гос. муз. изд-во, 1958.
31. Особенности психического развития детей 6-7-летнего возраста / под ред. Д. Б. Эльконина, А. Л. Венгера. М.: Педагогика, 1985. 137 с.
32. Осорина М. В. Секретный мир детей в пространстве мира взрослых. 3-е изд. СПб. : Речь, 2004. 275 с.
33. Подуровский В.М. Психологическая коррекция музыкально – педагогической деятельности. М., 2001.
34. Савшинский С. Пианист и его работа. М.: Классика-XXI, 2002. 244 с.
35. Савшинский С. Режим и гигиена пианиста. Л.: Сов. композитор, 1963.
36. Слуцкая Л.О некоторых аспектах профессиональной работы педагога – пианиста // Музыкальное просвещение. 2003. №3. С. 42 –49.
37. Тимакин Е.М. Воспитание пианиста. М.: Сов. композитор, 1989. 144 с.
38. Тимакин Е.М. Навыки координации в развитии пианиста. Учебно-методическое пособие. М.: Сов. композитор, 1987. 120 с.
39. Цыпин Г. М. Обучение игре на фортепиано. М.: Просвещение, 1984. 176 с.
40. Цыпин Г. М. Психология музыкальной деятельности: проблемы, суждения, мнения: пособие для учащихся музыкальных отделений педвузов и консерваторий. М.: Интерпракс, 1994. 374 с.
41. Цыпин Г. М. Развитие учащегося-музыканта в процессе обучения игре на фортепиано. М.: МГПИ, 1975. 106 с.
42. Шатковский Г.И. Развитие музыкального слуха. М.: Музыка, 1996.
43. Шульпяков О. Техническое развитие музыканта – исполнителя. Л. Музыка, 1973.
44. Щапов А.П. Фортепианный урок в музыкальной школе и училище. Методическое пособие, Издательство: Классика-XXI, 2002. 176 с.
45. Юдовина-Гальперина Т.Б. За роялем без слёз, или я – детский педагог. СПб: Союз художников, 2002. 112 с.

9.2.Педагогічний репертуар

1. Андреева М., Конорова Е. Первые шаги в музыке. М., 1968.
2. Артоболевская А. Первая встреча с музыкой: учебное пособие. М., 1988.
3. Артоболевская А. Хрестоматия маленького пианиста. М., 1991.
4. Бастиєн Я. Школа гри на фортепіано. США, Каліфорнія, 1985.
5. Баренбойм Л., Брянская Ф., Перунова Н. Путь к музицированию. Вып. 1. Л., 1981.
6. Беркович. Школа гри на фортепіано. Київ, 1959.
7. Ветлугина Н. Музыкальный букварь. М., 1987.
8. Геталова О.А. В музыку с радостью : для фортепиано: пособие для младших классов ДМШ. СПб.: Сов. композитор, 1997. 160 с.

9. Геталова О. А. Учуся импровизувати і сочиняти : учебное пособие. СПб.: Композитор, 1999-2000.
10. Гнесина Е. Фортепианная азбука. М., 1984.
11. Грохотов С. (сост.) Как научить играть на рояле. Первые шаги. М., Классика-XXI, 2006. 220 с.
12. Емельянова Г. Упражнения-трансформеры для начинающих пианистов. М.: Феникс, 2009. 84 с.
13. Иванова О., Коран І. Музична скарбничка.1 клас. К., 2002.
14. Ивэнс Л. Ритмы джаза в игре на фортепиано. К.: Муз. Україна, 1986.
15. Курнавина. О. Чтение с листа. Пособие для юного пианиста. СПб.: Сов. композитор, 2007. 110 с.
16. Ляховицкая С. Задания для развития самостоятельных навыков при обучении фортепианной игре. Л., 1975.
17. Мыльников А. Ю. Рождение игрушки. Школа игры на фортепиано. М.: Сов. композитор, 2000. 144 с.
18. Начинаю играть на рояле : учебное пособие для фортепиано / сост. Б. Березовский, А. Борзенков, Е. Сухоцкая ; под общ. ред. А. Борзенкова. СПб.: Грифон : Культ-Информ-Пресс, 1992. 115 с.
19. Печковская М. П. Букварь музыкальной грамоты: (пособие для начинающего пианиста). М. : Международная программа образования, 1996. 86 с.
20. Подвала В. Створюймо музику, 1 – 2 кл. К., 1988.
21. Подвала В. Створюймо музику, 3 – 4 кл. К., 1989.
22. Рябов И., Рябов С. Шаг за шагом. 1 класс ДМШ. К., 1991.
23. Современный пианист. Учебное пособие / Ред. М. Соколова. М., 1983.
24. Фортепианная тетрадь юного музыканта: в 2 вып. / сост. и предисл. М. Глушенко. Л. : Музыка, Ленинградское отделение, 1988. Вып. 1 : для 1-2 года обучения. 160 с.
25. Хереско Л. Музыкальные картинки / Ред. Н. Копчевского. Л., 1984.
26. Школа юного пианиста / авт.-сост. Л. П. Криштоп, И. Н. Черношеина ; под общ. ред. С. П. Баневича и Л. П. Криштоп. СПб. : Северный олень, 1999. 156 с.
27. Школа игры на фортепиано / Общ. Ред. А. Николаева. М., 1963.
28. Ядова И. Не хочу играть гаммы. Учебное пособие для музыкальных школ. Челябинск: МРІ, 2006. 48 с.

9.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/104/17673-problemi-formuvannya-gotovnosti-do-tvorcho%D1%97-samorealizaci%D1%97-uchniv-u-procesi-%D1%97xno%D1%97-fortepianno%D1%97-pidgotovki.html>
2. <https://core.ac.uk/download/pdf/33692189.pdf>
3. https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/27851/
4. <http://klasnaocinka.com.ua/uk/article/volodinnya-novimi-muzichnimi-tekhnologiyami--neobk.html>

5. <https://studopedia.info/2-24032.html>
6. <https://int-konf.org/ru/2013/ukrajina-naukova-24-26-12-2013-r/647-shakhraj-o-m-zavdannya-fortepiannoji-pedagogiki>
7. <https://vseosvita.ua/library/tema-uroku-rozvitok-fortepiannoi-tehniki-v-molodsih-klasih-ditacoi-muzicnoi-skoli-13980.html>
8. <https://bohdan-books.com/upload/iblock/3c7/3c7bd42b5a93041177a004b0d6a03225.pdf>
9. <https://www.musiah.com/about/piano-methods-compared.html>
10. <https://www.pianoeducation.org/pnomethd.html>
11. <http://piano4life.com/Methods.pdf>
12. <https://www.softmozart.com/our-library/articles/46-how-traditional-piano-lessons-cripple-our-children.html>
13. <https://joshuarospiano.com/best-piano-lesson-books-for-beginners/>
14. <https://www.liveabout.com/piano-method-books-for-children-3976128>
15. <https://www.hoffmanacademy.com/method/>